ZAMONAVIY MEDIA-BLOGERLIK VA RAQAMLI VOLONTYORLIKNING IJTIMOIY MUAMMOLARNI HAL ETISHDAGI SAMARADORLIGI (“IQRO UZ” LOYIHASI MISOLIDA)

Usmonov Nosirjon Botirali o‘g‘li
Bag‘dod tumani 23-son madaniyat markazi Ovoz rejissori.
“IQRO UZ” ijtimoiy loyihasi admini, media-bloger

Annotatsiya: *Ushbu maqolada zamonaviy axborot jamiyatida axborot texnologiyalari va blogerlik faoliyatining ijtimoiy-gumanitar funksiyalari tahlil qilingan. Muallif o‘zining “IQRO UZ” media loyihasi doirasida olib borayotgan blogerlik faoliyati tajribasiga tayanib, ijtimoiy tarmoqlar orqali aholining saxovat tuyg‘ularini safarbar etish va ijtimoiy sheriklikni shakllantirish modellarini bayon etadi. Farg‘ona viloyati Bag‘dod tumani va Qoraqalpog‘iston Respublikasi To‘rtko‘l tumanida amalga oshirilgan trans-hududiy xayriya loyihalari misolida, blogerlik faoliyatining shunchaki axborot tarqatish emas, balki inson qadrini ta’minlovchi kuchli ijtimoiy vosita ekanligi ilmiy-publitsistik yo‘nalishda tadqiq etiladi.*

Kalit so‘zlar: *media-blogerlik, raqamli volontyorlik, ijtimoiy sheriklik, inson qadri, “IQRO UZ”, Bag‘dod tajribasi, trans-hududiy loyihalar, jamoatchilik nazorati.*

Kirish

Bugungi kunda global axborot makonining rivojlanishi natijasida media va blogerlik faoliyati jamiyat hayotining barcha sohalariga kuchli ta’sir ko‘rsatmoqda. Ilgari blogerlik faqat axborot ulashish, fikr bildirish yoki ko‘ngilochar kontent yaratish vositasi sifatida ko‘rilgan bo‘lsa, bugungi yangi O‘zbekiston sharoitida u ijtimoiy transformatsiyaning va “Inson qadri uchun” tamoyilini amalga oshirishning kuchli drayveriga aylandi.Ijtimoiy tarmoqlar foydalanuvchilarini xayrli maqsadlar yo‘lida birlashtirish fenomeni ilmiy tilda “Raqamli volontyorlik” (Digital Volunteering) deb ataladi. Bunda blogerning shaxsiy brendi va unga bo‘lgan xalqning ishonchi ijtimoiy muammolarni tezkor, shaffof va tizimli hal etishda kapital vazifasini bajaradi. Ushbu maqolada “IQRO UZ” yutub kanali blogerlik faoliyati doirasida shakllangan raqamli volontyorlik va uning davlat hamda jamoatchilik institutlari bilan hamkorlik mexanizmi tahlil qilinadi.

Asosiy qism

Blogerlik faoliyatining ijtimoiy muammolarni hal etishdagi o‘rnini “IQRO UZ” loyihasi va Bag‘dod tumani jamoatchiligi hamkorligida amalga oshirilgan amaliy ishlar xronologiyasida aniq ko‘rish mumkin. An’anaviy OAVdan farqli o‘laroq, media-blogerlik muammoni shunchaki ko‘rsatib qolmaydi, balki uning yechimi uchun auditoriyani jipslashtiradi.1. Inson omilini yoritish va media-konstruktivizm:Bloger sifatida bizning maqsadimiz og‘ir ahvoldagi oilalarning dardini xolis va shaffof ko‘rsatish orqali jamiyatda hamdardlik va saxovat tuyg‘ularini uyg‘otishdan iboratdir. Masalan, Bag‘dod tumani “Irg‘oli” mahallasida yashovchi, davlatning “Temir daftar” ro‘yxatida bo‘lgan Hafizaxon aya Xolmirzayeva oilasining nurab qolgan boshpanasi haqidagi kontent kanalimizda e’lon

qilingach, qisqa fursatda minglab insonlar jalb etildi. Diniy ulamolar (tuman bosh imomi Sohibjon Ahmedov) va hasharchilar bilan birlikda 50 kun ichida oila uchun 4 xonali barcha qulayliklarga ega yangi uy qurib bitkazildi. Bu yerda blogerlik kontenti xayriya mablag‘larining to‘g‘ri va manzilli yo‘naltirilishida asosiy katalizator bo‘lib xizmat qildi.2. Keng ko‘lamli va tizimli ijtimoiy sheriklik:Blogerlik vositasida tashkil etilgan raqamli volontyorlik mahalliy darajadagi loyihalarning makro-miqyosga chiqishiga imkon berdi. Bag‘dod tumani mahallalarida mahalla faollari bilan hamkorlikda “Sakkiz jannat eshigi” (qaramog‘ida yetim bolalari bor 8 ta oilaning har biriga alohida yangi uy qurish), “Inson qadri uchun” va “Yaxshi qo‘shni” loyihalari doirasida jami 23 ta uy o‘z egalariga topshirildi, yana 3 ta xonadon ta’mirlandi. Bugungi kunda esa blogerlik tashabbusi bilan Guliston shaharchasida 60 kvartirali yirik ko‘p qavatli ijtimoiy uy ommaviy hashar yo‘li bilan barpo etilmoqda. Uning 60 tasi ehtiyojmandlarga bepul beriladi.

Bloger sifatida bizning vazifamiz — ushbu jarayonda mustaqil hay’at bilan birgalikda xolislik va shaffoflikni ta’minlash hamda jamoatchilik nazoratini olib borishdir.3. Trans-hududiy media-muruvvat modeli (Geografik chegaralarning yo‘qolishi):Media-blogerlikning eng katta afzalligi — hududiy cheklovlarni tan olmasligidadir. Bunga yaqqol isbot sifatida “IQRO UZ” kanali orqali Qoraqalpog‘iston Respublikasi To‘rtko‘l tumanida yashovchi, tarkibida 3 nafar nogiron farzandi bo‘lgan Zavra aya Ochilova oilasining og‘ir sharoiti yoritilganini keltirish mumkin.Blogerlik tashabbusi va obunachilarning ishonchi tufayli:Qisqa muddatda zarur mablag‘ yig‘ilib, To‘rtko‘ldan 3 xonali kvartira sotib olindi.Farg‘onalik (Bag‘dodlik) ustalar volontyor sifatida borib, uyni 11 kunda ta’mirladi.Media ta’sir kuchi tufayli loyihaga yirik sanoat brendlari — “SAG – Xiva gilamlari”, “ARTEL” kompaniyasi va mahalliy hokimlik jalb etilib, uy to‘liq jihozlandi va nogironlik ayovachalari hadya qilindi.Bu jarayon zamonaviy blogerning faqat virtual olamda emas, balki real hayotda milliy birdamlik va hududlararo integratsiyani ta’minlovchi ijtimoiy institut darajasiga ko‘tarilganini ko‘rsatadi.

Xulosa

“IQRO UZ” ijtimoiy loyihasi va mening blogerlik faoliyatim tajribasi shuni ko‘rsatadiki, bugungi kunda axborot makoni jamiyatdagi og‘ir muammolarni tezkor va samarali hal etuvchi yangi kuchga aylandi. Zamonaviy blogerlik — bu shunchaki shaxsiy mashhurlik emas, balki yuksak ijtimoiy mas’uliyatdir.Raqamli volontyorlikning ushbu “Bag‘dod modeli” isbotlagan ilmiy xulosalar quyidagicha:Blogerlik platformalari aholi, diniy ulamolar, ta’lim tizimi va yirik biznes sektorini yagona ezgu maqsad yo‘lida birlashtiruvchi innovatsion ko‘prikdir.Bloger tomonidan ta’minlanadigan ochiqlik va shaffoflik xalqning xayriya loyihalariga bo‘lgan ishonchini yuqori darajada saqlaydi.Bu kabi ijtimoiy blogerlik yo‘nalishlarini davlat tomonidan tizimli qo‘llab-quvvatlash va ularning maqomini ilmiy o‘rganish, mamlakatda ijtimoiy himoya tizimining samaradorligini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yhati:

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining "Axborot sohasini yanada rivojlantirish va blogerlik faoliyatini qo‘llab-quvvatlash chora-tadbirlari to‘g‘risida"gi hamda "Mahallabay ishlash tizimini takomillashtirish to‘g‘risida"gi Farmon va qarorlari.Bag‘dod va To‘rtko‘l tumanlari hokimligi Axborot xizmatlarining rasmiy ijtimoiy hisobot materiallari (2021-2026 yy.).“IQRO UZ” media-platformasining raqamli volontyorlik loyihalari tahlili hujjatlari va video-materiallari arxivi.